

CUDNIE (84) *av*

cudnie (75), **czudnie** (3), *cudnie a. czudnie* (6); *czudnie KrowObr, Mącz*; *cudnie : czudnie BierEz* (9 : 1).

e jasne.

comp *cudniej* (12); *-ěj* (5), *-(e)j* (7).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI(XVIII) – XVII w.

Bardzo pięknie; doskonale, wybornie; dobrze; przyjemnie; pulchre Calag, Cn; eleganter Calep, Cn; basilice, belle, bellissime, bellule, composite, concinne, cum venustate, decore, elegantissime, eximie, lepide, luculente, nitidiuscule, ornate, pereleganter, praeclare, polite, pulcherrime, scite, scitule, speciose, splendide, venuste Cn (84) : Nie słuchay nigdy pochlebce: Acz ci cudnie rzecz prowadzi/ Ale cię nákoniec zdrádzi. *BierEz* K3; Zaż mnie było nie lepiej dáć/ Iżbych też mógł czudnie śpiewác *BierEz* N4v, A3, K3, L2v; *OpecŻyw* 42; *PatKaz III* 130a; Blactebizatia (łą czałzołki z morza barzo czudnie woniające) *FalZioł V* 96v, 49v; iednak y fortuna takowemu niebarzo służy acz fie czudnie ftawi. *GlabGad* M3v; Ięzik subtilny tak iż fnadno á czudnie fłowa wymawia człowieka też dobrej mierności y komplexey znamion. *GlabGad* O3; *RejKup* e5; Bo komu fie cudnie ftawisz. O fzałeństwo go przypráwisz. *BielKom* D8, E5v; *LubPs* Kv; Pátrz iáko fie Pożytek vpřtrzył náwřzem cudnie/ Chocia y zwirzchu chędogo lecz ná fpodku brudnie. *RejWiz* 40; Rownie gdy iáko kwiatek zákwitnie w południe/ Więć tu nadobnie pachnie/ y pátrzyć nań cudnie. *RejWiz* 83v; Vrywáiác po kwiatku ktory cudnie pachnął/ Szpetnie cie ten máieran po zawoyku machnął. *RejWiz* 84, 57, 76, 87, 153 *marg*, 173, Dd; *RejZwierz* 68v, 136v; Tá chodziła vbrana cudnie w subtylnym záwiciu *BielKron* 133v, 118v, 137v, 430v; *GrzegRóżn* 14 *marg*; Dii meliora [...], Nie fádz tak zlie czudniey trochę/ álbo o Boże vchoway *Mącz* 83d; *RejZwierc* 16 [2 r.], [78²], 120; *BielSpr* b2; *RejPosWstaw* [41³]v, [143²]; Słowo Hiwreyfkie Elilim cudnie fię formuie/ iákoby rzekł Al-elohim/ álbo Al-elim *BudBib I* 314a *marg*; Gdy iuz słońce w fwey klobie/ iuz dobre południe/ Heliafz im przygániał/ przymawiaiać cudnie. *HistHel* C; á oni to mnichowfcy pifarze ni ocz inego nieftali iedno áby cudnie piáli *BudNT przedm* b4, b5 [2 r.], k. Kk3; *Oczko* A4; *Calag* 425a; *SkarŻyw* 580; *ReszHoz* 132; *BielSen* 8; Cudnieyći będzie przáć kądziel/ niż w wiencu Siedzić zá ftołem/ bábie przy młodziencu. *KochPieś* 23; Będziem fobie v ognia siedzić przy kominie: Y cudniey nam dáleko noc niżli dziéń minie. *PudlFr* 31, 21, 70, 79; *ArtKanc* D11v; Szpetni mu reřpns dac chcial/ á z prziflal do niego ieden Senator/ pitaiac iefly cudnie Pořłowi bez Glowi/ on zatem pořzedl na ftrone. *PaprUp* K4; *Calep* 356a, 358b; *Phil* H; *JanNKar* Gv; *KmitaSpit* C3v; Iáko kto ná cudnie málowány obraz pátrzy/ o málarzu wie *SkarKaz* 274b; Cudniey nam w domu siedzić/ bychmy tu záfтанé Od páná tak nie były/ á potym z fukané. *GoslCast* 63; Pámięta yże wdowiczko przećie cudnie chodzić/ Bo to twoiey młodości nie może záfzkodzić. *ZbylPrzyg* B3v.

Przysłowie: Obleřna mowá zwodniká zdradliwego/ ktory w oczy cudnie mowi á w tył ináčzey. *LubPs* O6v *marg*.

Zwroty: »cudnie mowić, powiedzić, gadać, mowiać« (9 : 2 : 1 : 1): Z przyiaćioły cudnie gaday/ Dobrodzieyřstwo im powtarzay. *BierEz* F4v; Nie kořdemu trzeba wierzyć/ Choćia vmie cudnie mowić *BierEz* Nv, Q4, Q4v, S; *PatKaz III* 124; Szpethna przyřada ktho czudnie moui a zle miřli *RejJóz* O2

marg; RejKup Ev; Duch zły ma dofić ludzi [...] tzuđnie mowiących/ tzyfthych/ pofztzających *KrowObr* C4; Cudnie ś. Auguřtyn powiedział/ iż Pan Chryřtus/ *in cathedra vnitatis pofuit doctrinam veritatis ReszList* 189, 191; *BielRozm* 4. *Cf Przysłowie*.

»cudnie ochędożyć, ochędożony« (1 : 1): A gdy zalię przyydzye/ naydzye gi cudnie vmieciony y ochędożony *RejPos* 77; á nietylko wewnątrz vřtá płócząc/ które ząwždy wilgotné łą/ á wyfuřzenia potrzebią/ ále y po więrchu twarz/ lepięy niż Pomatá/ álbo infzé łoyki/ z króřt/ z wągrów/ z iągiełek/ z lifzaiów/ z grubořci płci/ cudnie ochędożą. *Oczko* 14v.

»cudnie ozdobić« (1): Z tych rozmaitych ladrow ten trzos vrobiono: Y frámzą około řtron cudnie ozdobiono. *KlonWor* **v.

Wyrażenie: »cudnie przypiękrzony« (1): W domu Bogá moyego będąc odrzuconem/ Niż w pałacu grzeřńnikow cudnye przypyękrzonym. *LubPs* S6v.

Szeregi: »lepiej, cudniej« (1): Iáko y dziś ledwie iż mu iey pálcem nie vkażeřz á on przedię będzie táki vpor dzierzał/ iż lepiey ták/ iż cudniey ták/ iż nie dármo to ták ludzie řwięci vřtáwili *RejAp* 43v.

»cudnie albo żadnie« (1): Tenże one podobienřtwa iemu pořtawione řkłada á řtořuie tak iako mu řie trafi zle albo dobrze, czudnie albo żadnie, miło albo nie lubo etc. *GlabGad* L3v.

Synonimy: *chędogo, foremnie, nadobnie, ozdobnie, pięknie, řlicznie, wyborńie*.

Cf NIECUDNIE